

KARADAĞ ÜLKE RAPORU

2016

I. ÖZET BİLGİLER

Resmi Adı: Karadağ

Nüfusu: 619.800

Dil: Sırpça %42,9, Karadağca %37, Boşnakça %8,7

Din: Ortodoks 72.1%, Müslüman 19.1%, Katolik 3.4%, Ateist 1.2%, Diğer 1.5%

Yüzölçümü: 13.812 km²

Cumhurbaşkanı: Filip VUJANOVIC

Başbakan: Dusko MARKOVIC

Para Birimi: Euro

T.C. Podgoritsa Büyükelçisi: Serhat Galip

Karadağ Ankara Büyükelçisi: Ramo Bralic

GSYH: 3,99 milyar dolar

Kişi başı Milli Gelir: 6.400 dolar

Enflasyon Oranı: %0,5

İşsizlik Oranı: %18,5

İhracat: 370,2 milyon dolar

Başlıca İhracat Ürünleri: Elektronik, metal cevherleri, kereste, meyve, sebze, et ürünleri

Başlıca İhracat Yaptığı Ürünler: Hırvatistan %22,7, Sırbistan % 22,7, Slovenya % 7,8

İthalat: 1,979 milyon dolar

Başlıca İthalat Ürünleri: Petrol, et ürünleri, hububat, meyve, sebze, ilaç

Başlıca İthalat Ülkeleri: Sırbistan %29,3, Yunanistan % 8,7, % Çin 7,1

Kaynak: CIA Factbook, World Bank

2. KARADAĞ'IN GENEL EKONOMİK DURUMU

Oldukça küçük bir ülke olan Karadağ'ın ekonomik yapısı, turizm de dahil olmak üzere hizmet sektörü ağırlıklıdır. Alüminyum başta olmak üzere birkaç ürün dışında imalat sektörü ön planda değildir. Tarım sektörü de hizmetler sektörünün gerisinde kalmaktadır.

Karadağ, Milosevic döneminde ekonomisini federal kontrolden ve Sırbistan'dan ayırmış ve kendi merkez bankasını oluşturmuştur. Resmi para birimi olarak Yugoslav Dinarı yerine önce Alman Markını daha sonra da Euro'yu benimsemiş, kendi gümrük tarifelerini oluşturup, kendi bütçesini kendisi idare etmeye başlamıştır.

Sırbistan ile olan politik bağların çözülmesi ile birlikte 2006 yılında Karadağ ve Sırbistan pek çok uluslararası mali kurumdaki ortak üyeliklerini de ayırmışlardır.

Karadağ daha sonra 18 Ocak 2007'de Dünya Bankası ve IMF'ye üye olmuştur. Ekim 2007 'de Dünya Ticaret Örgütü'ne girmiş, AB ile üyelik anlaşması imzalamıştır. Karadağ 15 Aralık 2008'de AB'ye üyelik başvurusunu yapmıştır.

Ülkedeki işsizlik ve bölgesel eşitsizlik kalkınmanın önündeki önemli politik ve ekonomik problemlerdir.

3. KARADAĞ PAZARININ FIRSAT VE ZORLUKLARI

Fırsatları:

- Karadağ'ın ekonomisi büyük ölçüde turizm ve hizmetler sektörüne dayalı olup, her türlü tüketim maddesini ve gıda ihtiyacını ithalat yoluyla karşılamaktadır.
- Genç ve dinamik bir ülkedir.
- İstikrarlı ve güvenlidir.
- Yasalar karşısında yabancı firmaların yerli firmalar ile eşit haklara sahiptir.
- İzmir ile Arnavutluk'un Durres Limanı arasında Ro-Ro seferlerinin başlatılacağı öğrenilmiş olup, bu seferlerin Karadağ'ın Serbest Bölgesi Bar Limanı'nı da kapsayacak şekilde genişletilmesi ihtimali bulunmaktadır.
- Balkanlar bölgesine ticaret yapmak için merkez ülke olabilmektedir.
- Turistik bir ülkedir.
- Organik tarım açısından çok elverişli bir ülkedir.

Zorluklar

- Sırbistan başta olmak üzere Karadağ'ın dış ticareti komşu ülkeler ile yoğunlaşmış olup, Türkiye'nin bu pazardaki şansı, Türk ürünlerine uygulanan nispeten yüksek gümrük vergileri nedeniyle azalmaktadır.
- Yeni ülke olmasından dolayı standartların tam oturmamıştır.
- İnşaat ve özelleştirme konularında daha net bir prosedüre sahip olması gerekmektedir.
- KDV'nin farklı yorumlanmasına izin verilmeyecek yeni bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir. (Türkiye'deki ana şirketten Karadağ'daki temsilciliğe gönderilen paraların yıl içerisinde 18.000 Euro'yu geçmesi durumunda Karadağ KDV kanunu gereği 18.000 Euro'nun üzerindeki miktarın %17'lik KDV vergisi ile vergilendirilmesi)
- Yabancı Yatırımcılar için Vergi Kanununun yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. (Herhangi bir mal alım-satımı yapılmayan temsilcilik hesabında bulunan paranın da "şirket karı" olarak nitelendirilmesi ve vergi alınması)
- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması'nın uygulanmasında sorunlar yaşanmaktadır.
- Banka ve para aktarma faaliyetlerinin yavaş olması, finansal işlemlerin geliştirilmesi gerekmektedir.
- İnşaat izinlerinde sıkıntılar yaşanmaktadır.

4. TÜRKİYE-KARADAĞ İLİŞKİLERİ

Karadağ ile bir serbest ticaret alanı kurulmasına dair sürdürülen müzakereler sonunda Türkiye-Karadağ Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 26 Kasım 2008 tarihinde İstanbul'da imzalanmış, 1 Mart 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Anlaşma metni 14 Ocak 2010 tarihli ve 27462 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anılan STA ile ihracatçılarımıza, Karadağ pazarında Avrupa Birliği ihracatçıları ile eşit rekabet imkânı sağlanmıştır. Sanayi mallarında, Karadağ-AB İstikrar ve Ortaklık Anlaşmasında düzenlenen tercihli rejim Türkiye-Karadağ STA'sına aynen yansıtılmıştır. Bu çerçevede, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte; Karadağ menşeli tüm sanayi mallarının Türkiye'ye ithalatında uygulanan gümrük vergileri sıfırlanmıştır.

Anlaşmanın tarım ürünlerine ilişkin bölümünde, seçilmiş birkaç tarım ürününde taviz değişimi konusunda mutabakata varılmış, taraflar birbirlerine sınırsız miktarda veya tarife kontenjanları dâhilinde vergiden muaf olarak veya MFN vergi indirimi şeklinde tavizler tanımıştır. Bu kapsamda, Karadağ tarafından ülkemize mercimekte sınırsız tarife kontenjanı, kuru kayısıda ise kota dâhilinde taviz tanınmış, ülkemiz tarafından Karadağ'a ise şarap, reçel ve makarnada kota dâhilinde taviz verilmiştir.

THY'nin İstanbul'dan Karadağ'ın Podgorica şehrine direkt uçuşu vardır.

5. TÜRKİYE-KARADAĞ DIŞ TİCARETİ (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	29.140.456,00	11.515.344,00	17.625.112,00	40.655.800,00
2014	35.039.824,00	7.373.311,00	27.666.513,00	42.413.135,00
2015	38.297.244,00	8.001.387,00	30.295.857,00	46.298.631,00
2016	51.805.987,00	23.363.677,00	28.442.310,00	75.169.664,00

Kaynak: TÜİK

Başlıca ihraç ürünlerimiz: makine ve cihazlar, kara taşıtları, tekstil ürünleri ve aksesuarlar, makine ve cihazlar, kara taşıtları, tekstil ürünleri ve aksesuarlar

Başlıca ithal ürünlerimiz: metal cevherleri, demir-çelik, hurda metal, deri, kösele ve ham post

6. SAKARYA - KARADAĞ DIŞ TİCARETİ (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	329.847,00	0,00	329.847,00	329.847,00
2014	940.348,00	0,00	940.348,00	940.348,00
2015	492.327,00	0,00	492.327,00	492.327,00
2016	635.525,00	0,00	635.525,00	635.525,00

Kaynak: TÜİK

7. TÜRKİYE İLE KARADAĞ ARASINDAKİ ANLAŞMALAR

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması – 13.03.2007

Ekonomik İşbirliği Anlaşması – 11.12.2009

Serbest Ticaret Anlaşması – 14.01.2010

Türkiye-Karadağ Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) – 03.12.2010

Türkiye-Karadağ Karma Ekonomik Komisyonu (KEK II) – 18.04.2012

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı

